

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De eodem paterno Superiorum agendi modo. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

renda aliorum iniuria sunt, quàm sua. Hoc enim si fecerit, & suspitionem à se illam, hominis seipsum amantem immodicè, submouebit, & planissimè, se non peccantem odisse, sed peccatum auersari, declarabit: cum ita videlicet diuerso modo se gerat, in rebus, & suis & alienis. Ideò meritò S. Gregorius Nazianzenus laudans S. Athanasium, tanquam vitâ sublimè, dixit: *Ea erat comitate, vt ad eum omnibus aditus pateret, elemens, ab irâ alienus, miseratione præditus, sermone iucundus, moribus iucundior in obiurgando placidus.* Oportet enim, inquit S. Diadochus, iustitiam ab illis, qui eam contumeliis afficere audent, indignatione non iratâ eripere, zelus enim pietatis, non habendo quenquam odio, sed arguendo ostenditur.

Quamuis ergo delicta subditorum, impunita esse non debeant, vti suo loco dicam, Dei tamen corde debent aspici, cuius vices in terrâ gerunt. Deus, enim, etsi hominum detestetur delicta, quamdiu tamen viuunt, qui delinquunt, amare eos suo modo, & iutare non desinit. Tales sunt, qui diuino Spiritu cor plenum circumferant. Quocirca meritò hoc ipsum docens Noster P. Rodericus citat S. Ambrosium docentem, infantum lapsibus patrem non irasci (scilicet filijs) sed ad compassionem moueri: & Deum idem nobiscum agere, secundùm illud Propheta: *Quomoddò miseretur Pater filiorum, miserus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognouit signum nostrum, & recordatus est, quoniam pulvis sumus.* Hoc spiritu imbutus S. Ignatius Mart. morti proximus, S. Polycarpum monet: *Omnium infirmitates perfer, vt Aibleta perfectus, sicut & omnium Dominus: ipse enim, inquit, infirmitates nostras portauit. (I. Iac. 53.) vbi laboris plus est, ibi & plus emolumentum. Bonus si amas discipulos, nulla tibi est gratia, pestilentiores autem mansuetudine subige.* Ideò meritò B. Laurentius Iustinianus dixit: *Felicem illum, quicumque iustitia zelum sine indignatione, & crudelitate exercet, & proximo compassionem absque priuato amore exhibet.*

Memini me à P. Ioanne Antonio Vastrino ante 50. circiter annos Romæ audiuisse, narratum ei ab Antonia Romana vidua, sanctimoniam vitam præstante (sic enim laudatur à Thoma Bosio, qui se eam Romæ nouisse scribit) visionem quandam Christi Domini, à quo cum multis precibus petisset, sibi vt cor nouum, & ad omnem virtutem idoneum tribueret, atque ad hanc rem peculiaribus teiunijs ac precibus à festo Ascensionis ad festum Pentecostes sese disposeret; tandem apparuisse Christum Dominum, & Antonia corde exempto, eius loco aliud imposuisse. A quo tempore dicebat Antonia, se non seuerò quodam & erudo zelo, aliena solitam peccata audire & aspiceret, vti solebat antea, sed miti, leni, ac blando, benignâ commiseratione, & erga peccantes dilectione condito. Quod sanè omnes, cum incremento virtutum, in se statim augeti quotidie experiuntur. Verissima enim est S. Gregorij Papæ

sententia: *Vera iustitia compassionem habet, falsa indignationem.* Quod potissimum Superiori incumbit. Qui, vt ait S. Basilii; *In adhibendis curationibus; iis, qui vitioso animi affectu aliquo laborant, consuetudinem Medicorum imitari debet, vt videlicet agris, non irascatur, sed contra morbum ipsum pugnet.* S. Chrysostomus pulchrè hoc ipsum commendans ait: *Propterea Deus non Angelos è caelo lapsos, Magistros humana natura præfecit, ne propter excellentiam naturæ, atque humana infirmitatis ignorantem, asperiores nobis reprehensiones adhiberent; sed homines mortales, magistros, ac Sacerdotes concessit: homines infirmitate circumdatos, vt hoc ipso quod eisdem obnoxius sit, & is, qui sermonem habet, & illi, qui audiunt, concionatoris lingue frenum iniungat (eadem est ratio de alijs Spiritus Magistris, & Superioribus) quod eum non sinat vltra modum suas castigationes extendere. Atque hoc verum esse declarat Paulus, qui legem illam tulit, & hanc rem nos docuit his verbis vtens. Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur, qui condolare possit ijs, qui ignorant, & errant. Quâ occasione, & cur tandem: Quoniam & ipse circumdatus est infirmitate. Vides infirmitatem compassionis occasionem esse, neque finire cognitionem naturæ, vt quis in reprehendendo modum excedat, etsi vehementer offendant? Quod etiam S. Gregorius, his verbis, à P. Claudio Superioribus nostris commendatis, admonet, scribens ad Benonem Abbatem: *In correptione hunc esse Ordinem noueris obseruandum, vt personas diligas, & vitia persequaris.* Alioquin, vt ait S. Bonaventura, ille qui turbatus, aut iratus alium corripit aut monet, videtur id potius iracundiâ, & ad imperandum, quàm charitate & zelo alieni profectus facere. Quâ in re S. Dionysius Areopagita Prælaturam Ecclesiasticam ait, debere ad Dei imitationem formari, dum & Diuina sue disciplina lucentes radios largè in omnes explicat, & paratissimus est. Dei imitatione illustrare eum, qui ad se venit: nec inuidiam, nec minime religiosam, propter Superiorem à lumine Diuino discessum, (scilicet ob præteritos lapsus in peccata) aut lumine sibi concessio excessum, iram adfert, sed Diuinâ, semper accedentibus doctrinae suae radijs, vt Pontificem decet, coluget, rectè & ordine, ac pro cuiusq; ad facta ratione.*

CAPVT QVINTVM.

De eodem paterno Superiorum agendi modo.

Quintò, in hoc quoque paterna Superiorum agendi ratio se prodit, si à necessaria reprehensione, dum adhibenda est, omnis abstergebitas, & iniuria verborum, quàm non emendatio delinquentis, sed indignatio sequi solet. Hoc exigit Apostolus dum scribit: *Patres nolite ad indignationem prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant.* Fiunt autem pusillo animo, dum monitis accedunt acerba verborum inuectiue,

os. de laud. Athanas.

c. 6.

tr. 6. c. 3.

Pl. roz. 13.

ep. 11. ad Polycarp.

de inter. Cost. c. 5.

42. et. 1. de sign. Eccl. c. 2. col. 3.

Euang. Reg. fult.

43.

S. de non concion. ad grat.

Hebr. 5. 2.

Gr. l. 9. ep. 8. cl. In. dust. c. 14.

de infim. Nouit.

c. 1. Eccl. hier.

44.

Coloss. 2. 1.

vcl

vel minæ, veluti lanceæ cor transfuerberantes. Ideo S. Bonaventura Superiorem monet, vt *modeste & mature, & benigne ad singula respondeat, & impetum feruoris reprimat, ne in voce, aut vultu, seu moribus impatientiam ostendat. Tunc enim magis proficit per patientiam & tandem deuincit, quos impetuosè agendo pronocaret, dicente Scripturâ: Vir iracundus pronocat rixas: qui autem patiens est, mitigat suscitatas. Non audent ei Subditi necessitatem aperire, iuxta illud Iob: Si cœperimus loqui tibi, forsitan molestè accipies.*

Sit ergo, iuxta monitum S. Ambrosij, *Monitio sine asperitate, & hortatio sine offensione.* Quod etiam cum tentatis seruandum est, ne asperè excipiantur. Quod valde displicet Deo, vt notum est ex præclaro hac de re exemplo, quod refert Callianus. *Sapientissimi medici, inquit S. Chrysostomus. vbi vident vlcus egere ferro, admovent quiddam scellionem, sed hoc faciunt non sine affectu, & commiseratione, vt vni & mareri, & gaudent, non minus, quàm ipsi, qui secantur: merent quidem, propter dolorem, quem secundo inferunt, gaudent autem propter sanitatem, qua hoc modo comparatur. Idem & Paulus scribit, sapiens ille animarum Medicus. Corinthios enim, acriori obiurgatione cum opus haberent, increpans, latente est simul & tristatur: tristatur, quod dolorem inferret; latatur, quod prodesset.*

Quomodo autem reprehensio, seu increpatio adhibenda sit à Superioribus, sic docuit Timotheam Episcopum, & in eo Superiores omnes: *argue, obsecra, increpa in omni patientiâ, & doctriâ. Increpatio cum patientiâ, aculeis neminè pungente, coniungenda est. Argue coæquales, inquit S. Prosper, obsecra seniores, increpa iuniores, sed propterea addit: In omni patientiâ: quia leniter castigatus, exhibet reuerentiam castiganti: asperitate autem nimia & increpatione offensus, neque increpationem suscipit, neque salutem.* Pro argue Græce est *arguere*, id est, argumentis conuince: quia, vt ibi ait S. Chrysostomus. Si absque argumentis aliquem increpes, temerarius esse videberis, nulli usque te perferet. Pro *Obsecra*, Theophylactus scribit: *Consolare: quod beneuolentiam redolet.* Nam vt ait S. Augustinus: *Quicquid lacrimato animo dixeris, punientis est impetus, non charitatis corrigentis: dilige, & dic, quod voles.* Præluxit suo exemplo S. P. N. Ignatius, de quo hæc scribit Ribadeneyra, eius familiaris: *Consulat eum per 30. & eo amplius annos (tot enim à suâ ad Deum conuersione ad mortem eius intercesserunt) ne fatuum quidem, aut stupidum appellasse quenuquam, alioquin contumelioso verbo affectisse. Quod in obiurgationibus sæpe obseruauimus, vt sermonis grauitate adiunctâ, acerbitas tamen omnis abesset, neque verbo morderet quenuquam, sed rerum seuerâ explanatione compungeret. Neque enim quenuquam, cum asperius etiam obiurgaret, vocabat aut non obedientem, aut superbum, aut inertem & pigrum: sed quid cuique inisset vitij, rei explanatione ostendebat. Quod quidem faciebat ex instinctu charitatis, & domini*

passionum, & ne filios Dei suæ curæ commisos offenderet. Vt enim ait S. Chrysostomus: *Tantum habet momenti & roboris ad eos, qui peccant, seriendos, vt plurimi nonnunquam turpissimis flagitijs insignes, cum id, quod sint, se vocari audiunt, modeste ferre non possunt: sed, vt qui acerbissima sint perpepsi, ira seuiant atque efferantur.* Executus est illud S. Gregorij Papæ monitum: *Erga subditos suos inesse Reçtoribus debet, & iuste consolans misericordia, & pie seuiens disciplina.* Hinc namque est, quod docente Veritate per Samaritani studium seminiuus in stabulum ducitur, & vinum atque oleum eius vulneribus adhibetur: vt per vinum scilicet mordeantur vulnera, per oleum soueantur. Neceffe quippe est, vt quisquis sanandis vulneribus præest, in vino morsum doloris adhibeat, in oleo mollitiem pietatis: quatenus per vinum mundentur putrida, per oleum soueantur sananda. Miscenda ergo est lenitas cum seueritate: faciendum quoddam temperamentum ex vtraque: vt neque multâ asperitate exulcerentur subditi, neque nimia benignitate soluantur.

Quocirca P. Claudius in pulcherrimâ illâ Instructione datâ anno 1604. Superioribus Societatis, damnat eos Superiores, qui subditos exasperant atque exacerbant, cum in ipsâ correctione stomachum potius quendam, animiq; perturbationem, quàm sincerrum charitatis affectum, commiserationemq; præferant: cum acrioribus verbis rem exaggerant, usq; nonnunquam mordacibus & contumeliosis: cum acerbiora denique medicamenta ingerunt; quàm aut morbi vis requirat, aut ægri conditio, & natura patiatur. Quo ex fonte mala plurima dimanât. Ideoq; S. Gregorius ad Vrbicum Abbatem scribens, ex intemperato & incondito eius agendi modo, dissolutam Monasterij Regulam fuisse dicit: *Quod ex nullâ, inquit, aliâ re euenire valuit, nisi quia tua dilectio in regimine suo inordinata est: nec cum grauitate aliquid valet disponere, sed modo studet peccantibus leniter blandiri, modo inordinatè & extra modum nimium irasci.*

Et in aureo libello Indultuarium sic Superiorès instruit: *Sciatis suauitatem in eorum esse, si in obiurgationibus v. g. nihil asperum, aut iracundum, aut perturbatum appareat. Sed paterna grauitas, pia quadam compassio, & dulcedo quadam, sed viuida tamen & efficax, eluceat. Si à puniente non tam voluntas humiliandi, & castigandi, quàm necessitas quadam ex zelo boni communis, & vtilitate etiam ipsius, qui punitur, aliquid extorsisse videatur. Si negemus, quod negandum est, quasi cum quodam doloris sensu, parati concedere, quando & quod expedire videbitur. Si imperfectiones ita emendare velimus, non quasi nimium emungentes, ne sanguinem eliciamus; verùm quasi exactores quidam, benigni tamen, qui non veluti vincendi studio, sed in bonum Societatis, atque aded ipsius subditi id velimus, ac si cum ipsa in vnum conspiremus ad victoriam de tentatore reportandam. Si iubentes circumspectè, & amanter, Dei gloriam & subditorum lucra, non aliud quippiam nos querere ostendamus. Si quod hodie non præstatur, patienter in crastinum expectemus: ita tamen, vt semper expecta-*

l. 3. adu. vitup. vit. Monast. 46. 2. p. Past. c. 6. 47. c. 1. n. 5. pag. 7. c. 2. n. 4. pag. 20. 110

tio finem spectet & media applicet accuratè. Siquidem quod ex inopiâ spiritus à subito obtinere non valemus, nulla ratione efficacius aut suavius consequi poterimus, quàm si ille diligens sui scrutator, & spiritalis euaserit. Si denique ita in visceribus charitatis cum subditis agamus, ut & suas tentationes in nostrum, veluti matris, sinum facile deponant, ut vicissim correctiones nostras, siue quacunque à nobis proficiuntur, tanquam ab amore profectas, repugnantè licet sensu, animo tamen non exacerbato, suscipiant. Quod & B. P. N. docuit cum non à parte Constitutionum, seueritatem cum benignitate & mansuetudine ita miscendâ docet, ut nec se flecti Superior sinat ab eo, quod Deo ac Domino nostro gratius fore iudicauerit, & tamen filijs, ut conuenit, compati nouerit, eo modo se gerendo, ut etiam, qui reprehenduntur, vel corriguntur, quamuis secundum inferiorem hominem, quod agitur displiceat; agnoscant nihilominus, quòd rectè in Domino & cum charitate ille suum officium faciat. Conformis est P. Claudij doctrina, montis à Christo Domino B. M. Magdalene de Pazzi, Magistræ Nouitiarum sui Ordinis traditis. Nâ Reg. 4. sic ait: Non notabis vllum defectum creaturæ mortalis, nec illam reprehendes, nisi prius cognoscas te minorem esse illâ creaturâ. Quando autem præcedit talis cognitio in reprehendente, frangat asperitatem reprehensionis. Et Reg. 7. Sint omnia opera tua facta cum tantâ mansuetudine, & cum actu ad eò humili, ut videantur magnes quidam, ad trahendas creaturas ad me.

c. 2. S. 4.

I. p. vii.
c. 9.

48.

Admiranda fuit hac in re S. P. N. Ignatij procedendi ratio, & imitanda est. Quamuis enim multò grauius, quàm nunc soleant, punire solitus fuerit defectus Domesticorum; exempli gratiâ: Cuidam Patri primario, quòd de quodam nostro infirmo dixisset extra Domum, illum præ vehementiâ febris delirare, iniunxit, ut se publicè per spatium trium psalmorum cederet. Et vndecim nostris publicam disciplinam simul faciendam præscripsit, quòd credidissent cuidam, dicenti ioco, non feris, quædam detractoria, sed fallâ, de altero; atque hac de re inter se collocuti fuissent, grauius tamen, etiam pro leuibus culpis, penitentias iniungendo neminem à se alienabat: quia sine comoti vel irati animi signo id faciebat, & illas præscribendo, ne verbum quidem proferebat acerbum, & punctiuum, & contumeliosum, & clarè ostendebat pacato agendi & loquendi modo, se illas pœnas imponere, ex amore Religiosæ disciplinæ, & desiderio magnæ perfectionis in illis plantandæ; quæ ab omni defectu debet esse libera. Imitari ergo debent longè S. Ignatio inferiores Superiores, talem puniendi modum, ut pœna affligat, modus autem eam imponendi, non affligat, sed leniat asperitatem, redolens paternum, etiam in puniendo, affectum, et si coniunctum cum Iudicis munere, ob pœnæ, quæ amori proprio affertur, molestiam. Præbet & Deus ipse exemplum in

puniendis, nobis à Superioribus imitandum.

Quintò, Hoc quoque paternum in Superioribus demonstrat affectum, si discretè puniant dum est puniendi iusta & certa causa, non modò excedant, tum in pœnæ genere, tum in duratione. Nève, et si iuste, quatenus vultu furibundo calligent. Hoc est quod docet S. Gregorius Papa: Sic vulnus debes abscondere, ut non possit vlcere, quod sanum est: ne si plus quàm res exigit, ferrum impresseris, noccas, cui prodesse festinas. Et S. Bernardus Superioribus dicit: Studete magis amari, quàm metui: Et, si interdum seueritate opus est, paterna sit, non tyrannica. Matres fouendo, patres vos corripiendo exhibeatis. Manifestate, ponite feritatem, suspendite verbera, producite vbera: pectora lacte pinguescant, non typho turgeant. Ne habeantur pro ijs, qui, ubi temel aliquem affligere ceperint, nunquam desistunt, & finem deprimenti, & puniendi non inueniunt. Nam, ut ait S. Chrysostomus, Sicut Citharædus, neque neruum intendit, ut non abruptat, neque remittit ultra modum, ne harmonia concertum ledat; Sic & Deus agit, neque in remissione continuâ, nec in longâ tribulatione nostram constituit animam: secundum suam prudentiam utrumque faciens: non enim sinit nos continuâ potiri remissione, ne segeniores fiamus: non autem rursum sinit in continuâ tribulatione esse, ne concidamus, nève desperemus. Pulchrè hoc Superioribus commendauit S. Gregorius Papa: Necessè est, inquit, ut cum peccati vulnus in subditis corrigendo restringitur, magnâ se sollicitudine etiam districtior ipse moderetur: quatenus sic iura discipline contra delinquentes exercet, ut peccati viscera non amittat, &c. Quod iuxta Pauli vocem bene illa tabernaculi arca significabat, in qua cum tabulis virga simul & manna esset: quia cum Sacra Scriptura scientiâ in bono Rectore pectore, si est virga districtioris sit & manna dulcedinis. Hinc David ait: Virga tua, & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Virga enim percussimur, baculo sustentamur. Si ergo est districtio virga quæ feriat, sit & consolatio baculi quæ sustentet. Sit itaque amor sed non emolliens: sit rigor, sed non exasperans. Sit zelus sed non immoderatè seuitens: sit pœna, sed non plus quàm expedit. parcens, ut dum se in arce regimini insitit, clementiâq; permittent, is, qui præest, corda subditorum, & terrendo demulceat & tamen terroris reuerentiam demulcendò confringat.

Admirabilis hac in parte fuit S. P. N. Ignatius, qui est pro delictis minimis (ut scribit Ribadeneira) magnas nonnunquam pœnas constitueret, & in leuibus erratis, grauiâ exempla statueret, vltimus tamen & obseruauimus, ut in tantâ hominum multitudine, ferè nemo ab Ignatio aut verbis castigatus, aut penitentia aliquâ grauiore affectus, indignaretur, nemo in oburgantem ita aliquâ perturbatione incitaretur, sed in se ipsum exardesceret, qui deliquisset. Tum quia omnes putabant se ab eo vehementer diligi, ut scribit Ludouicus Confalonus, tum quia, ut ibidè ait Ribadeneira, studiosè dabat operam, ut, qui in culpâ esset, culpam agnosceret, eamq; non verbis,

494

I. 9. ep. 2.

S. 2. 1. in

Cant.

h. 4. ad

pop.

I. p. Pauli

c. 9.

P. 1. 1. 1.

I. 1. ad

pop.

50.

I. 5. 7.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

L. 1. 1. 1.

verbis, sed rerum pondere exaggerabat: tum ut poena modum ipse sibi statueret, qui deliquerat, de qua tamen poena, si grauis videretur, multum detrahebat, ignatus, ita fiebat, ut integra beneuolentiâ, nihil tamen esset impunitum.

Porro nec semper puniendi sunt, qui delinquant, dum sine poenâ spes est emendationis. Et in hoc imitandi sunt boni Patres, qui sæpè terrore, & minis culpas filiorum abolent, & ne seruant efficiunt. Huius rei exemplum à Christo Domino datum esse, interpretatur S. Ambrosius, dum Christus Dominus non puniuit, sed tantum increpauit Discipulos suos, quia ignem super eas descendere cupiebant, qui ipsum non receperant. Per quod, inquit, Prælati ostenditur, non semper in eos, qui peccauerunt, vindictam esse exercendam: quia nonnunquam amplius prodest clementia Prælati ad patientiam, subdito verò lapsu ad correctionem. Hinc, inquit Clemens Alexandrinus, quidam ex Græcorum Sapientibus dixit: Venia est melior supplicio: non quidem semper, sed sæpè, maximè cum bonis & non proteritis.

Sic, etsi inuisibilis Deus sæpè facit, & qui maiore odio prosequitur peccata hominum, quam nos subditorum, non semper cadit, inquit S. Chrysostomus, explicans illud Psalmi. Si non fueris conuersi, gladium suum vibrauit. Vibrat tantum, ut splendorem conspicuas & territus ad poenam non peruenias. Non cadit gladius, sed terret, ut ipse timor ad poenitentiam te suscitet. Et cum suum retulit, & parauit illum tetendit, non immisit sagittam, ut te forma terreat. Congruus iudex, ne contemnas arcum, intensus enim est, ne mollescas.

Secundò, paternus quoque affectus est, precibus, lacrymis, expansione paternæ beneuolentiæ, & ostensione confidentiæ ac bonæ opinionis de subdito, quandoque curare infirmos filios, non semper obiurgationem, poenas, minas adhibere. Pulchre hoc commendat autem illud os S. Chrysostomi, ex abundantia cordis Diuini caritate pleni: Vis fratrem corrigere, lacryma, ora Deum ex corde, apprehensum ad mone, consule, exhortare, demonstra caritatem erga peccatorem, persuade ipsi, quod consulens & curans, non peruulgare volens, peccati ipsum commonescatis: comprehendere pedes osculare, ne erubescas. Si modò vere mederi velis. Hæc & medici faciunt, sapius difficiles egrotos habentes, deosculantes, rogantes, persuadent salutarem sumere medicinam. Tali affectu plenus fuit laudatus in Vitis Patrum Isidorus Abbas, qui erat Presbyter in Scithi: quia si quis habuisset Fratrem infirmum, aut pusillanimum, aut iniuriosum, & volebat eum expellere foras, ille dicebat: Adducite eum ad me, & apprehendens eum, patientiâ suâ curabat animum Fratris illius.

Hoc spectat duodecimum Monitum Superioribus relictum à nostro P. Balthasare Aluarez: Moderata cum subditis circumspectio, bona est; sed nimia, est noxia: contrahit enim illos, & cruciat: Lancicij Opusc. Tom. 2.

contrà verò fiducia valde illos obligat, ut & ipsi confidenter agant. Ostendat, se bonam de illis habere opinionem, & suo tempore etiam dicat, se res eorum probare, & sic gubernabit eas suauiter.

Novi ego in Societate tali Superiores caritate paternâ præditos, & inter hos P. Claudium nostræ Societatis Præpositum Generalem, qui meo tempore laicum quendam Fratrem, grauissimè tentatum & dimissionem à Societate acriter postulantem, cum obstinatum videret in deplorando proposito, ad eius prouolutus genua, tam efficaces preces adhibuit, ut repente fuerit ille mutatus in alterum, & in Societate (hâc medendi paternâ ratione curatus) perseuerauerit. Sanè si Christus Dominus, Rex caeli & terræ, ad præciti ad poenas aternas Iudæ pedes procidere, eosque abluere non erubuit; cur erubescat viles vermiculus (quicunque tandem sit ille Superior, cum Christi Domini Maiestate collatus) prouolui ad Fratris ægotantis pedes, & genua, eum ut lucretur Deo, & ab eius aberrantem semitis, ad rectam virtutis viam, & statum salutis vel perfectionis reducat: Sed adhuc excellentior quam P. Claudij fuit S. P. N. Ignatij caritas in curando quodam Domestico, & Religioso quodam externo, vitæ pessima: Illum enim videns ob pudorem de peccato in sæculari vitâ commisso, in suâ vocatione tentatum, ei peccata propria ante conuersionem admilla narrando; huic cum ingentibus lacrymis in confessione eadem recensendo; ad vitam meliorem reduxit.

CAPVT SEXTVM.

De eadem beneuolentiâ paternâ Superiorum erga Subditos.

Septimò, Patres etiam beneficiis filios inobedientes reducunt ad officium, præsertim prudentiores. Mentem habentes, inquit S. Chrysostomus, magis beneficia, quam poena ad mandatorum obedientiam attrahunt. Beneuolentia enim, ut ait M. Tullius, beneficiis capitis maximè: secundo autem loco beneficiâ voluntate beneuolentia mouetur, etiam si res forte non suppetit. Hanc ob causam, etiam S. Gregorius Papa, muneribus placauit & offensum sibi Eusebium Abbatem deuicit, ut obseruauit Baronius. Profuit hæc cœlestis industria Superioribus pluribus, qui antequam ad amara discolis propinanda accederet pharmacæ, pijs eos munusculis ad sanam mentem reuocarunt. Quod etiam P. Claudius facendum suadet, autoritate S. Bernardi citatâ. Nâ si Thomas docet, etiam munusculis homines seculi posse ad Religiosæ vitæ Statum induci (quod tamen nulli circa ingressum in Societatem suaferim, saluo tanti Doctoris iudicio) quid ni liceat, immò expediat adhibere, si hæc suauiore curandi ratione mens ægra, vitijs præsertim

